

Vergaderjaar 2021–2022

25 087

Internationaal fiscaal (verdrags)beleid

Nr. 287

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2021

Met deze brief informeer ik u, mede namens de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst, over de voortgang van de toezeggingen die wij hebben gedaan tijdens het commissiedebat FATCA van 28 september 2021 (Kamerstuk 25 087, 283). In deze brief ga ik in op het gesprek tussen mijn ministerie en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en de grootbanken van 28 oktober jl., waarin zij hebben toegezegd om de afspraak om geen rekeningen te sluiten van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN te verlengen tot 1 september 2022. Ondertussen blijven wij ons inzetten, zowel bilateraal als in EU-verband, om meer duidelijkheid te krijgen van de VS over de inspanningsverplichting voor banken. Hieronder ga ik daar verder op in, evenals op de omvang van het aantal toeval-Amerikanen in Nederland en de informatievoorziening.

Stand van zaken acties bilateraal en in Europees verband

De Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst heeft in het commissiedebat toegezegd in de onderhandelingen met de VS aandacht te vragen voor de kosten van de CLN-procedures als tussentijdse oplossing. Wij hebben dit probleem regelmatig aangekaart, in gesprekken en in brieven richting de VS. Dit zullen wij ook blijven doen. Het blijft echter aan de VS om hierover te beslissen. Op basis van de verschillende gesprekken met de VS, verwachten wij niet dat de VS op afzienbare termijn de procedures nog verder aanpast¹, of bereid is om de kosten te verlagen.

Zoals genoemd tijdens het commissiedebat verwachten wij dat de VS in het voorjaar van 2022 met meer helderheid voor de banken komt omtrent

¹ Eerdere inspanningen hebben onder andere geleid tot een versoepeling van de afstandsprocedure van de Amerikaanse nationaliteit, waarbij niet langer voorafgaand aan de afstand aangifte dient te worden gedaan en onder voorwaarden de Amerikaanse belastingschuld wordt kwijtgescholden.

het voldoen aan de inspanningsverplichting van banken onder de FATCA-regelgeving. Mede als gevolg van de door Nederland en in EU-verband genomen acties, heeft de Treasury in de VS afgelopen zomer een werkgroep opgestart om deze inspanningsverplichting verdere invulling te geven. Nederland blijft bij de VS aandringen op dergelijke helderheid op korte termijn. In december spreekt onze ambassadeur, samen met de Franse ambassadeur, in de VS op hoogambtelijk niveau met de Treasury om naar de voortgang van de werkgroep te informeren. Ook in EU-verband blijven we dit doen. Het huidige EU-voorzitterschap heeft aangegeven voornemens te zijn in december ook weer met de VS hierover te spreken. Frankrijk zal vanaf januari 2022 voorzitter zijn van de EU en het gesprek met de VS hierover naar verwachting voortvarend voortzetten. Frankrijk is in de EU altijd onze belangrijkste medestander geweest op het dossier FATCA en de toeval-Amerikanen.

Extra helderheid van de VS over het voldoen aan de inspanningsverplichtingen is voor de banken belangrijk, omdat voor hen dan duidelijk is met welke inspanningen zij niet als significant non-compliant worden aangemerkt.

Verlengen afspraak niet sluiten rekeningen en hypotheke

In het commissiedebat van 28 september jl. heb ik toegezegd om in oktober met de banken in gesprek te gaan over het verlengen van de afspraken met de banken en van dat gesprek verslag te doen aan uw Kamer.

Op 28 oktober jl. heeft op hoogambtelijk niveau een gesprek plaatsgevonden met de NVB en de grootbanken. Eerder hebben banken toegezegd om in 2021 geen rekeningen te sluiten van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit bij het enkel ontbreken van een US TIN (Amerikaans BSN) of CLN (afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit) in afwachting van meer duidelijkheid van de VS over de uitleg van de FATCA-verplichtingen. Zoals ik aan uw Kamer heb toegezegd heb ik de banken verzocht de huidige afspraak om enkel vanwege het ontbreken van een US TIN of CLN geen rekeningen te sluiten te verlengen tot en met 2022. In het gesprek heeft het Ministerie van Financiën genoemd welke acties zijn en worden ondernomen in bilateraal en Europees verband. Er is aangegeven dat de verwachting is dat de VS op korte termijn met een reactie komt waarin zij de inspanningsverplichting van banken verder verduidelijken. De banken hebben aangegeven er zeker van te willen zijn dat zij voldoen aan de inspanningsverplichting en geen risico lopen om door de Amerikaanse autoriteiten aangemerkt te worden als significant non-compliant met mogelijk hoge boetes als gevolg². De grootbanken hebben in het gesprek toegezegd bereid te zijn om de afspraak om geen rekeningen te sluiten van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN te verlengen tot 1 september 2022.

Het verlengen van de afspraak om geen rekeningen te sluiten tot september 2022 neemt voor toeval-Amerikanen de huidige onzekerheid voorlopig weg over het kunnen aanhouden van een betaalrekening. Dit biedt geen permanente zekerheid. Uiteindelijk zal voor een permanente oplossing meer duidelijkheid van de VS vereist zijn. De termijn tot september volgend jaar is dan ook bedoeld om deze personen meer tijd te geven om een US TIN of CLN aan te vragen. Ondertussen blijven de Staatssecretaris en ik ons inzetten, zowel bilateraal als in EU-verband, om meer duidelijkheid te krijgen van de VS over de inspanningsverplichting voor banken. Een voorwaarde van de banken voor de afspraak is dat de

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

VS niet handhavend optreedt en dat de verduidelijking van de VS ook ziet op de afgelopen jaren. De staatssecretaris en ik zullen hier in de contacten met de VS aandacht voor vragen. Met de grootbanken is afgesproken om een tussentijds overleg te houden om te spreken over de voortgang van de acties richting de VS.

In het gesprek van 28 oktober jl. is er daarnaast gesproken over het aanbieden van hypotheek aan personen met ook de Amerikaanse nationaliteit. In de voortgangsbrief van 8 juni jl. schreef ik dat ik het teleurstellend vind dat banken geen algemene toezegging kunnen doen om niet enkel vanwege het ontbreken van een US TIN een hypotheek te weigeren van Nederlanders met ook de Amerikaanse nationaliteit. Ik vind dat voor betrokkenen erg ingrijpend, terwijl diensten zoals hypotheek niet onder FATCA vallen. De grootbanken hebben in het gesprek van 28 oktober jl. nogmaals gezegd dat zij geen algemene toezegging kunnen doen over hypotheek voor deze groep, omdat het beleid per bank en per geval verschilt.

Aantal toeval-Amerikanen

Op 3 september jl. heb ik samen met de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst uw Kamer geïnformeerd over het aantal missende US TIN's van rekeninghouders van de vier grootbanken, gebaseerd op de 2020-rapportage aan de VS onder de FATCA-IGA.³ Tijdens het commissiedebat heeft de Staatssecretaris de laatst beschikbare cijfers toegelicht. Uw Kamer heeft daarop gevraagd de cijfers nogmaals te controleren om er zeker van te zijn dat de gehele groep toeval-Amerikanen in beeld is. De Staatssecretaris en ik hebben toegezegd om nog een keer aan de banken te vragen wat de oorzaken zouden kunnen zijn van de dalende cijfers en om de banken te vragen of zij alle groepen voldoende in beeld hebben. In een gesprek is gevraagd om meer duiding achter de cijfers en zijn alternatieve verklaringen voor het huidige beeld tegen het licht gehouden.

De conclusie is dat de eerder aan uw Kamer gerapporteerde cijfers juist zijn en dat het inderdaad het aantal toeval-Amerikanen betreft dat bekend is bij de vier Nederlandse grootbanken. Dit betekent echter niet dat alle toeval-Amerikanen in Nederland bij de banken in beeld zijn. Onder de FATCA-regelgeving had een bank ten tijde van de implementatie, voor rekeningen met een saldo onder de 1.000.000 dollar, bijvoorbeeld slechts een beperkte onderzoeksplicht om de geboorteplaats van klanten te achterhalen. De groep waarvan de geboorteplaats in de VS niet aanwezig was in de digitale dossiers, is daardoor door banken niet als te rapporteren *US Person* aangemerkt. Deze groep komt wel in beeld bij banken als te rapporteren *US Person* wanneer zich een wijziging in omstandigheden voordoet (zoals een verhuizing) waardoor de bank opnieuw onderzoek moet instellen, wanneer bij een nieuw product een *self-certification* formulier wordt uitgereikt, of wanneer het saldo boven de 1.000.000 dollar stijgt. Er kunnen daarnaast ook andere personen zijn die de Amerikaanse nationaliteit hebben en in Nederland verblijven maar niet bekend zijn bij de Nederlandse banken en daardoor niet opgenomen zijn in de FATCA-rapportage. Denk bijvoorbeeld aan expats en hun gezin die niet (allemaal) een bankrekening hebben bij een Nederlandse bank.

Met de besproken verbeteringen van de informatievoorziening proberen wij een zo groot mogelijk gedeelte van de groep toeval-Amerikanen die (nog) buiten beeld is alsnog te bereiken en te informeren over de Amerikaanse belastingplicht.

³ Kamerstuk 25 087, nr. 282

Informatievoorziening

Tijdens het commissiedebat heeft de Staatssecretaris toegezegd om te bezien of de informatie over FATCA op rijksoverheid.nl actueel en goed vindbaar is. Eerder dit jaar is een centraal punt met informatie over FATCA en de Amerikaanse belastingplicht gecreëerd op rijksoverheid.nl. Deze inhoud is besproken met de twee belangengroepen. Ook is bezien of en hoe de pagina goed vindbaar gemaakt kan worden voor de doelgroep. Daarnaast is recent informatie toegevoegd op de website van Buitenlandse Zaken (nederlandwereldwijd.nl) over de gevolgen van geboorte in de VS.⁴ Daarbij wordt deze informatie in de toekomst ook verschaft wanneer bij de Nederlandse ambassade in de VS een Nederlands paspoort wordt aangevraagd voor een daar geboren kind.

Vervolg

Zodra de VS met meer duidelijkheid komt over de inspanningsverplichtingen zal ik uw Kamer hierover informeren in een nieuwe voortgangsbrief.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

⁴ Geboorte aangeven in de VS van Amerika | VS van Amerika | Nederlandwereldwijd.nl | Ministerie van Buitenlandse Zaken